

POROČILO ZA ŠIRŠO JAVNOST

LAYMAN'S REPORT

Dobrodošli

na straneh Poročila o projektu Life Gospodarjenje z e-odpadki za širšo javnost.

Nosilec projekta:
ZEOS, ravnanje z električno in elektronsko opremo, d.o.o.

Območje izvajanja projekta
Slovenija

Velikost države*:
20.271 km²

Število prebivalcev*:
2.100.126

Število gospodinjstev:
824.618

Število občin*:
212

Število izvajalcev javne službe
ravnanja z odpadki:
68

* Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2020

LEGENDA KRATIC:

- OEEO - odpadna električna in elektronska oprema/e-odpadki
- EEO - električna in elektronska oprema/e-oprema
- OPBA - odpadne prenosne baterije in akumulatorji/odpadne baterije
- ONS - odpadne nagrobne sveče
- VGA - veliki gospodinjstvi aparati
- HZA - hladilno zamrzovalni aparati
- TV in mon. - televizorji in monitorji
- MA - mali aparati
- SIJ - sijalke

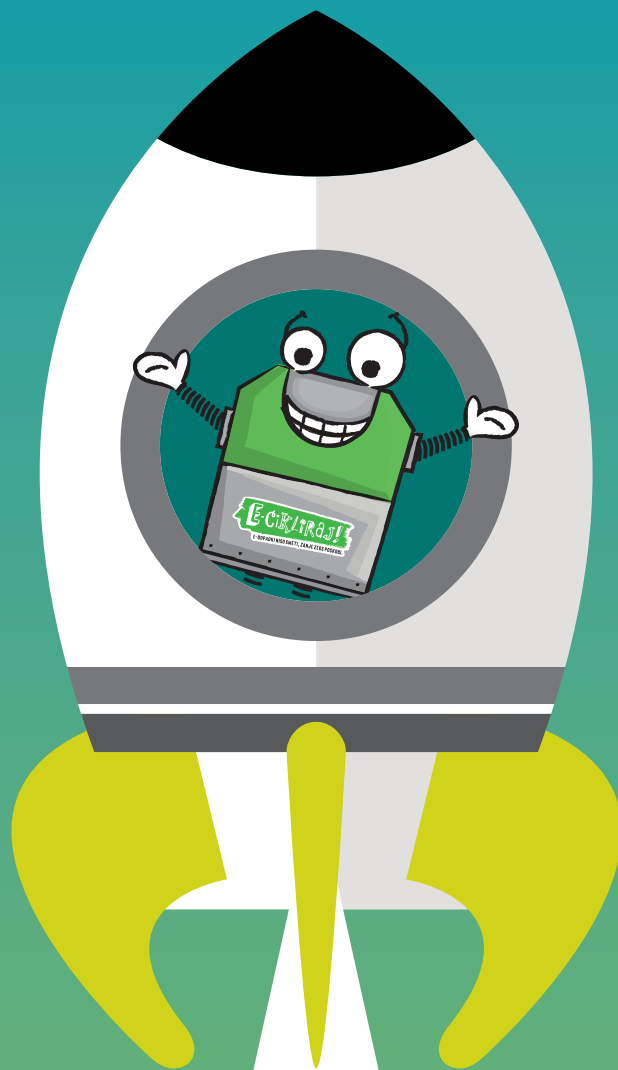
Mag. Emil Šehić,
direktor družbe ZEOS, d.o.o. in
vodja projekta Life Gospodarjenje
z e-odpadki

Uspešen premik v pravo smer!

Za učinkovitost procesov ravnanja z odpadki je konstantno informiranje in ozaveščanje splošne javnosti in gospodinjstev o pravilnem ravnanju z e-odpadki vsaj tako pomembno kot infrastruktura ločenega zbiranja odpadkov. Ustvarjanje in ohranjanje dialoga ter stalno sporočanje prednosti, ki jih prinaša ustrezno ravnanje z e-odpadki tako za družbo kot celoto kot tudi za vsakega njenega posameznika, podajanje tehtnih in jasnih sporočil, ki imajo potencial, da spremenijo navade in vedenje posameznikov pri ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo, so bili ključni za uspeh projektnih operacij.

Le tako uspe premik k okolju prijaznemu vedenju potrošnikov na nacionalni ravni in le tako bomo družbo popeljali v trajnostno naravnano prihodnost in zeleno ekonomijo.

Vse to bi bilo brez vsebinske in finančne podpore Evropske komisije in Ministrstva za okolje in prostor težko dosegljivo, zato jim izražamo svojo iskreno zahvalo. Zadovoljstvo, da smo dosegli zastavljene cilje, pa delimo tudi s svojimi partnerji in vsemi, ki ste nas pri izvajanju projekta in njegovih aktivnosti na kakršen koli način podprli.

Veseli nas, da smo:

- **vzpostavili potrošniku prijazno mrežo zbiranja e-odpadkov in odpadnih baterij, ki je trajna in učinkovita;**
- **dosegli rezultate, ki kažejo konstantni napredek pri zbiranju odpadnih malih aparatov;**
 - **povečali prepoznavnost programa Life in problematike na področju ravnanja z e-odpadki in odpadnimi baterijami;**
 - **izoblikovali okoljske vsebine, ki so zanimive za medije in jih ti radi objavljajo;**
 - **postali pomemben deležnik pri kreiranju okoljske zakonodaje;**
- **vzbudili veliko zanimanje pri sorodnih organizacijah in okrepili mrežo deležnikov procesa ravnanja z odpadki;**
 - **pozitivno vplivali tudi na proces ravnanja z drugimi odpadki.**

Kdo smo?

Smo izvajalec skupne sheme ravnanja z e-odpadki, odpadnimi baterijami in odpadnimi nagrobnimi svečami, kar pomeni, da v imenu proizvajalcev, pridobiteljev in uvoznikov električne in elektronske opreme, baterij in akumulatorjev ter nagrobnih sveč izpolnimo vse obveznosti, ki izhajajo iz zakonskih določb za ravnanje s temi odpadki.

Smo neprofitna organizacija. Naše odgovorno, učinkovito in ciljno naravnano delovanje temelji na poslanstvu, viziji in vrednotah družbe, ki nas zavezujejo k ohranjanju okolja, zaznamujejo pa ga inovativnost, strokovnost, zanesljivost, družbena odgovornost, mednarodna sodelovanja in transparentnost poslovanja.

Ob učinkovitem upravljanju procesov ravnanja z e-odpadki veliko skrbi namenjamo izobraževanju in ozaveščanju prebivalcev Slovenije o pravilnem ravnanju z e-odpadki.

V ta namen smo pristopili k izvedbi projektov Life, evropskega finančnega orodja namenjenega varovanju okolja.

V 15. letih delovanja družbe smo ustvarili razvejano in trdno mrežo mednarodnih povezav, s pomočjo katere širimo svoj vpliv tudi izven Slovenije, iz tujine pa k nam uspešno prenašamo nova znanja in dobre prakse.

O projektu

Projekt Life Gospodarjenje z e-odpadki je bil osredotočen na intenzivno in kontinuirano informiranje uporabnikov e-opreme in baterij o nujnosti pravilnega odlaganja le-teh, ko se izrabijo. V sklopu projekta smo vzpostavili potrošniku prijazno mrežo zbiranja e-odpadkov in odpadnih baterij: na izbrane ekološke otoke in druge lokacije širom Slovenije smo umestili ulične zbiralnike, v večje tehnične trgovine zelene kote, na podeželju pa smo izvajali mobilna zbiranja. Z različnimi dogodki in kampanjami smo prebivalcem Slovenije približali nove možnosti za oddajanje tovrstnih odpadkov, s širjenjem mreže pa bomo nadaljevali tudi po projektu.

VREDNOST

1.795.765,00 EUR

SOFINANCERJI

919.209,00 EUR
Evropska komisija

153.202,00 EUR
Ministrstvo za okolje in
prostor Republike Slovenije

TRAJANJE

1. 1. 2016 - 30. 12. 2020

CILJI

- dvigniti ozaveščenost posameznikov o pravilnem ravnanju z OEEO in OPBA
- spremeniti navade posameznikov pri ločevanju OEEO in OPBA
- vzpostaviti mrežo zbiranja in trajnega ozaveščanja posameznikov o ločevanju OEEO in OPBA
- vzpostaviti prvo mrežo zbiranja malih aparatov v Sloveniji
- povečanje količin zbranih OEEO in OPBA v Sloveniji

DELEŽNIKI

- izvajalci javnih služb ravnanja z odpadki
- trgovci EEO
- proizvajalci EEO
- občine
- nevladne organizacije
- sheme ravnanja z odpadki
- Life projekti in drugi projekti
- zakonodajalec

CILJNA SKUPINA

- gospodinjstva (družine)
- potrošniki in uporabniki EEO (mladi, delovno aktivno prebivalstvo, upokojenci)
- izobraževalne ustanove (vrtci, osnovne šole, srednje šole)
- splošna in mednarodna javnost

TRAJNOSTNI REZULTAT PROJEKTA:

Potrošniku prijazna mreža zbiranja e-odpadkov in odpadnih baterij

URBANO OKOLJE

730

uličnih zbiralnikov

71

zelenih kotov

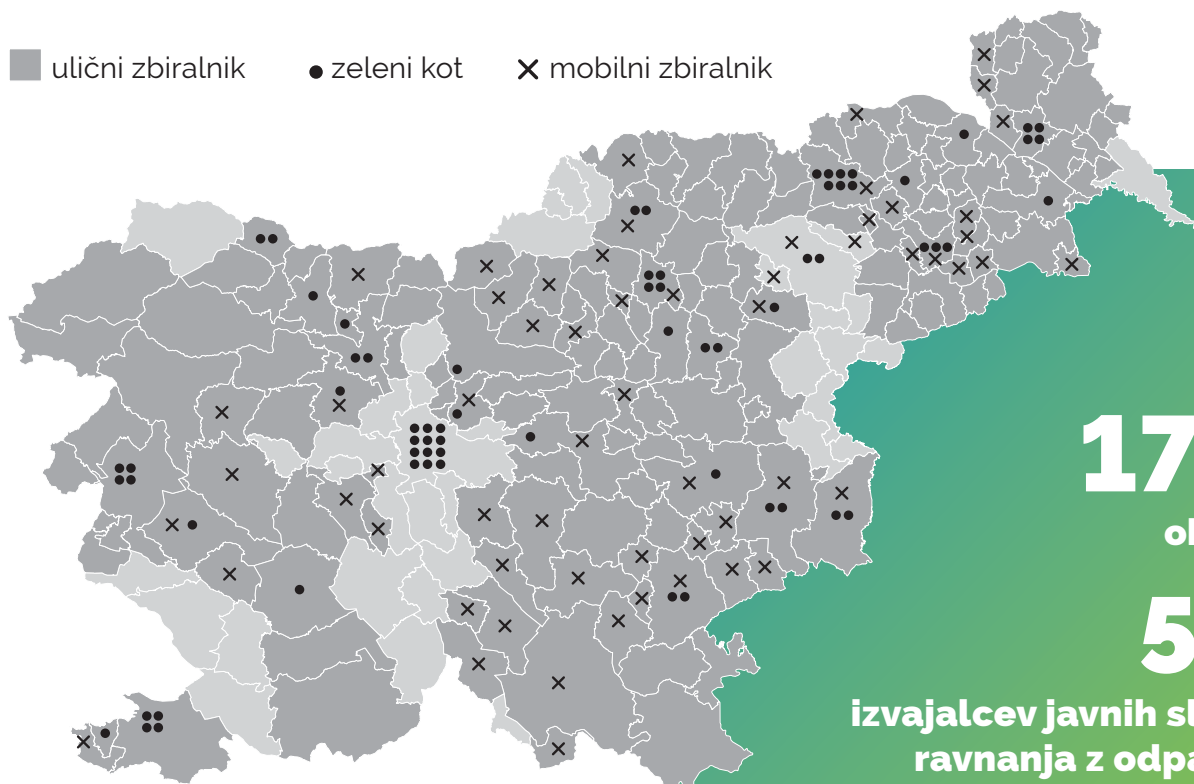

RURALNO OKOLJE

1

mobilni zbiralnik

■ ulični zbiralnik ● zeleni kot ✕ mobilni zbiralnik

177

občin

52

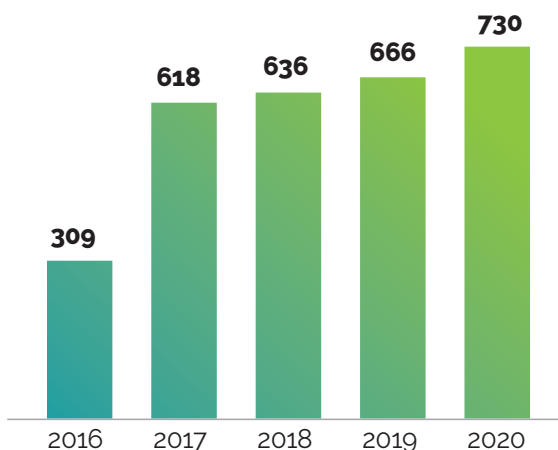
izvajalcev javnih služb
ravnanja z odpadki

Ulični zbiralniki

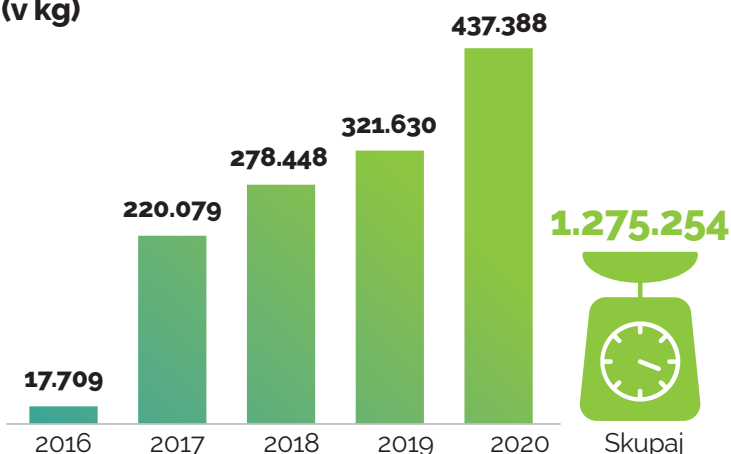
Lokacija postavitve: eko otoki za zbiranje posebnih vrst odpadkov in druge frekventne lokacije na območju celotne Slovenije.

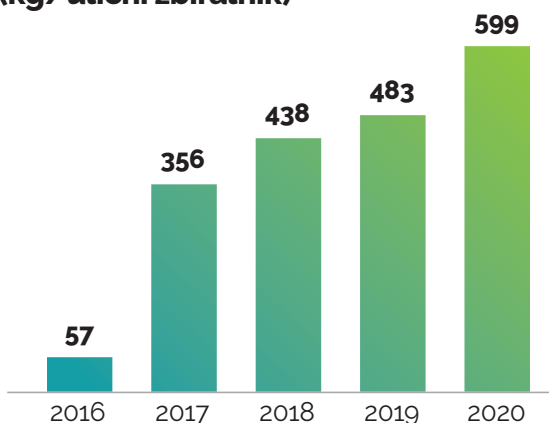
ŠTEVILO ULIČNIH ZBIRALNIKOV

ZBRANI MALI APARATI IN OPBA (v kg)

ZBRANI MALI APARATI IN OPBA (kg/ulčni zbiralnik)

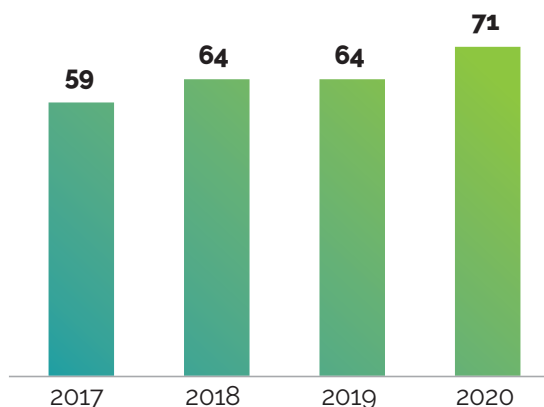

Zeleni koti

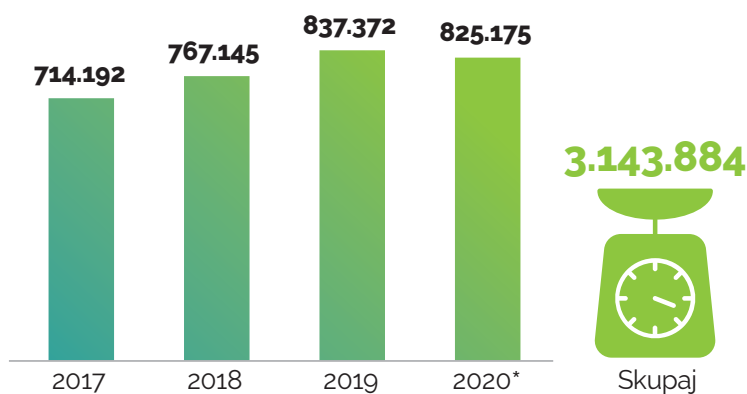
Lokacija postavitve: v tehničnih trgovinah na vidnem mestu ob blagajni ali vhodu.

ŠTEVILO ZELENIH KOTOV

OEEO IN OPBA (v kg)

* V času razglásene pandemije, so bile tehnične trgovine zaprte, kar se odraža v rahlem padcu zbranih količin OEEO.

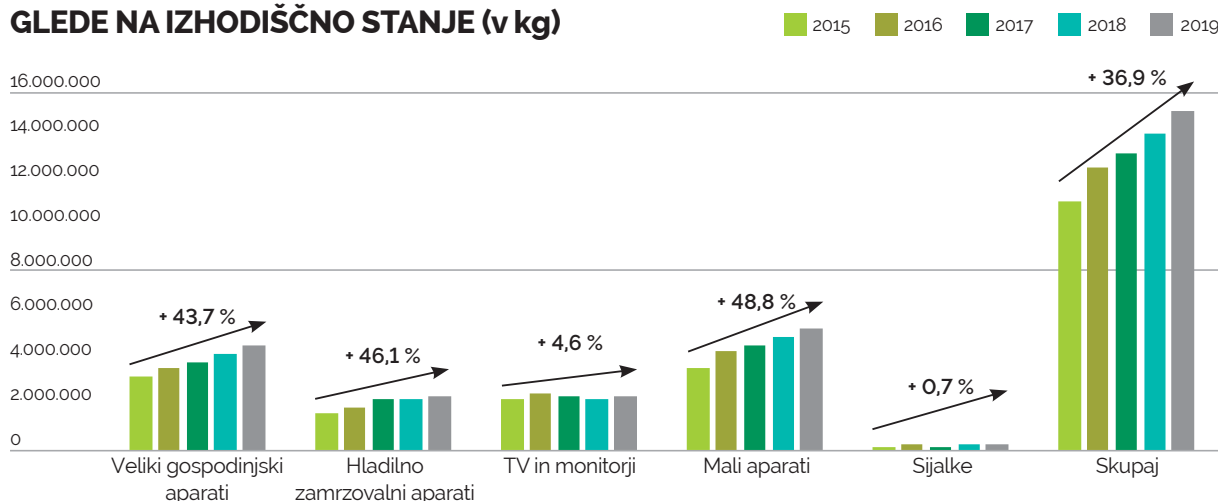
Mobilni zbiralnik

V treh letih smo izvedli 135 mobilnih zbiranj ter zbrali 284.111 kg e-odpadkov in odpadnih baterij. Namen: spodbujanje gospodinjstev k zbiranju e-odpadkov in sodelovanje z izvajalci javnih služb ravnanja z odpadki skupaj z zbiranjem nevarnih odpadkov.

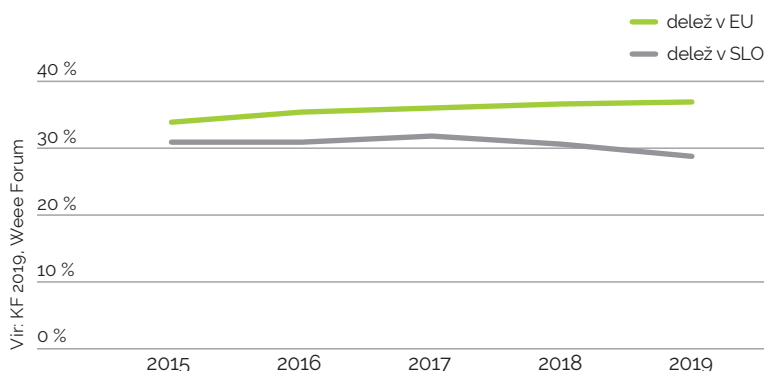
Rast količin zbranih e-odpadkov

ZBRANI MALI APARATI V SLOVENIJI GLEDE NA IZHODIŠČNO STANJE (v kg)

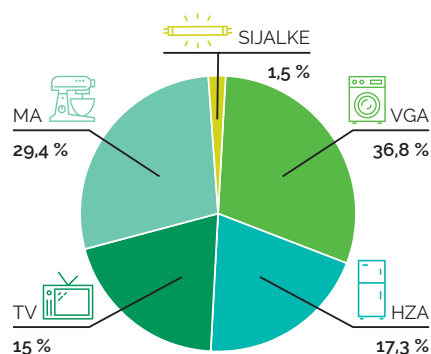

V primerjavi z izhodiščnim letom 2015 smo v Sloveniji letu 2019 zabeležili 36,9 odstotno rast količin zbranih e-odpadkov. Glede na strukturo odpadkov smo najintenzivnejšo rast zabeležili pri odpadnih malih aparatih, kar 48,8 odstotkov.

PRIMERJAVA DELEŽA MALIH APARATOV V STRUKTURI ZBRANIH E-ODPADKOV V SLOVENIJI IN V EU GLEDE NA IZHODIŠČNO STANJE

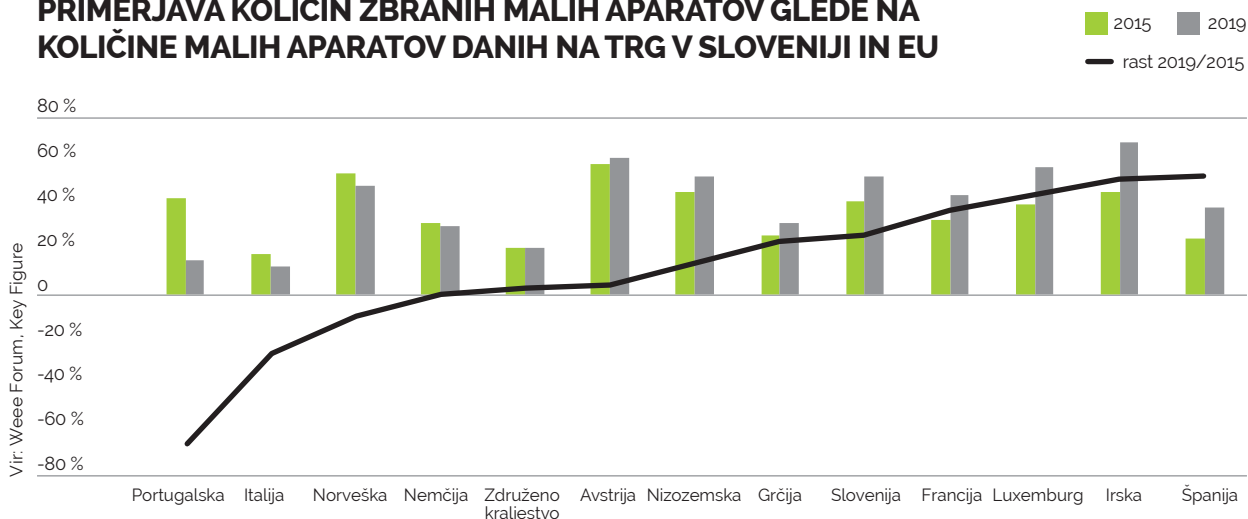
PRIKAZ STRUKTURE ZBRANIH E-ODPADKOV V SLOVENIJI V LETU 2019

Po podatkih (Key Figures) WEEE foruma je bila v Evropski uniji v letu 2019 v primerjavi z letom 2015 na področju zbranih količin OEEO zabeležena 20 odstotna rast, v Sloveniji pa 36,9 odstotna. Doseženi rezultat predstavlja intenzivnejšo rast zbranih OEEO v Sloveniji, in sicer za kar 18,9 odstotkov. Kljub rasti količin zbranih OEEO pa je bil v EU v enakem obdobju na področju zbiranja odpadnih malih aparatov zabeležen 2 odstotni padec, medtem ko smo v Sloveniji prav pri zbiranju odpadnih malih aparatov zabeležili kar 36,1 odstotno rast. Ti podatki Slovenijo uvrščajo med primere dobre prakse.

*Doseženi rezultati iz leta 2020 v analizo učinkovitosti niso zajeti, ker ob zaključku projekta še ni bilo razpoložljivih podatkov o zbranih količinah OEEO.

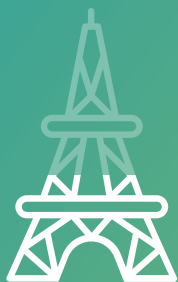
PRIMERJAVA KOLIČIN ZBRANIH MALIH APARATOV GLEDE NA KOLIČINE MALIH APARATOV DANIH NA TRG V SLOVENIJI IN EU

Cilj (stopnja) zbiranja e-odpadkov se skladno z Direktivo 2012/19/EC izračuna kot količnik med zbrano količino e-odpadkov v tekočem letu in povprečjem količin e-opreme dane na trg v predhodnih treh letih. V Sloveniji beležimo rast stopnje zbiranja tako na področju e-odpadkov kot tudi na področju odpadnih malih aparatov. Stopnja zbiranja malih aparatov se je v štirih letih, med letoma 2015 in 2019, povečala za 26,7 odstotkov. Na dosežene rezultate smo upravičeno ponosni, saj nas uvrščajo nad evropsko povprečje.

Vpliv projekta na izpust toplogrednih plinov

S rastjo količin zbranih e-odpadkov, ki smo jo dosegli s pomočjo novo vzpostavljene mreže zbiranja, smo v obdobju med leti 2016 in 2019 ohranili precej sekundarnih surovin, in sicer:

ŽELEZA
v količini 0,42
Eiflovega stolpa

BAKRA
v količini 1,23
kipa Svobode

ALUMINIJA
v količini 0,15
Atomiuma

Za 41.692 kg manjši izpust CO₂ = 834 ha dreves.

Komunikacijski kanali

Motiviranje k spremembi vedenja uporabnika EEO zahteva dolgoročno komunikacijsko strategijo, ki posameznika ne le obvešča, temveč ga tudi aktivno vključuje v projektne aktivnosti. V ta namen smo vzpostavili celo paleto komunikacijskih kanalov, s pomočjo katerih vključujemo vse starostne skupine, za katere skozi vse leto pripravljamo najrazličnejše dogodke, akcije, delavnice ... Pri tem oblike in vsebine sporočil prilagajamo posameznim starostnim ciljnim skupinam.

OZAVEŠČEVALNI DOGODKI IN AKCIJE
INFORMACIJSKO GRADIVO (POROČILA, LETAKI, PLAKATI)
SOCIALNA OMREŽJA + SOCIALNA OMREŽJA AMBASADORJEV PROJEKTA
POTROŠNIKU PRIJAZNA MREŽA ZBIRANJA IN INFORMIRANJA
SPLETNE STRANI (www.e-odpadki.zeos.si)
STROKOVNE DELAVNICE IN KONFERENCE
OBJAVE V MEDIJIH + OGLAŠEVANJE NA RADIU
TELEFONSKA RAZISKAVA
INFORMACIJSKE TABLE
E-NOVICE

2.155 doseženih medijskih objav
3.328 radijskih objav

SPREMINJAMO NAVADE
VSEH GENERACIJ PRI LOČEVANJU
E-ODPADKOV IN ODPADNIH BATERIJ.

Strokovna javnost

1 STROKOVNA
NACIONALNA
KONFERENCA

Namen: Angažirati in povezati deležnike procesa ravnanja z e-odpadki in oblikovati okoljske vsebine za informiranje končnih potrošnikov.

95 UDELEŽENCEV

17 DELAVNIC Z IZVAJALCI
LOKALNIH JAVNIH SLUŽB
RAVNAVANJA Z ODPADKI

Namen: Ključne deležnike procesa ravnanja z odpadki seznaniti o projektnih aktivnostih in zakonodajnih spremembah ter jih spodbujati k izpolnjevanju zakonskih obveznosti.

517 UDELEŽENCEV

40 LOKALNIH
NOVINARSKIH
KONFERENC

Namen: Lokalnemu okolju predstaviti novo možnost oddaje malih aparatov v ulične zbiralnike (velik doseg na lokalnem in nacionalnem medijskem področju).

1.120 UDELEŽENCEV

MREŽENJE Z DELEŽNIKI

Namen: Krepiti mrežo deležnikov projekta med katerimi so tudi deležniki procesa ravnanja z odpadki, razširjati informacije ter prenašati dobre prakse.

Splošna javnost

64 INTERAKTIVNIH
DOGODKOV V
TEHNIČNIH TRGOVINAH

9.910 DOSEŽENIH
POTROŠNIKOV

Namen: Seznaniti potrošnike s pravilnim ločevanjem e-odpadkov in odpadnih baterij v zelenih kotih. Motivacijski model v letu 2018: Dobrodelnost. Z zbiranjem e-odpadkov do donacij za društvo, ki s svojimi obiski v bolnišnicah hospitaliziranim otrokom podarjajo upanje in dobro voljo.

63 EKO
DELAVNIC
Z MLADIMI

2.241 UDELEŽENCEV

Namen: Vključiti mlade – bodoče odločevalce. Z delavnicami na katerih smo jim predstavili nove lokacije za oddajo e-odpadkov v njihovem okolju, smo dijake spodbudili k razmišljanju o pravilnem ravnanju z odpadki.

135 MOBILNIH ZBIRANJ
E-ODPADKOV IN
ODPADNIH BATERIJ

15.650 UDELEŽENCEV
IZ 53 ŠOL

Namen: Spodbuditi gospodinjstva k oddaji e-odpadkov in odpadnih baterij v svojem okolju, kjer je redka posejnost in ni drugih možnosti za oddajo teh odpadkov.

10 KULTURNIH IN
DRUŽABNIH
DOGODKOV

Namen: Predstaviti projektne aktivnosti na priljubljenih lokalnih dogodkih – vzpostaviti dialog z občani in občankami ter graditi medsebojno zaupanje.

21.800 IN VEČ
UDELEŽENCEV

AKCIJA OZAVEŠČANJA IN ZBIRANJA ODPADNIH BATERIJ

14,5 TON ZBRANIH
ODPADNIH
BATERIJ

18.930 UDELEŽENCEV
IZ 38 ŠOL

SODELOVANJE Z LOKALNIM RADIEM

NAGRADNO TEKMOVANJE

Namen: Z nagradno akcijo zbiranja odpadnih baterij ob podpori lokalnega radija doseči prebivalce (tako gospodinjstva otrok iz sodelujočih šol kot posamezne občane) in jih ozavestiti o pomembnosti ločevanja odpadnih baterij.

Natečaj: 44 prejetih idej za zbiralnike v natečaju Izdelaj svoj domači zbiralnik za stare baterije.

DVE REGIJSKI ZBIRALNO-OZAVEŠČEVALNI AKCIJI E-ODPADKOV

SODELOVANJE Z LOKALNIM RADIEM IN ZBIRALCEM E-ODPADKOV

9.200 UDELEŽENCEV
IZ 23 ŠOL

Namen: Doseči zastavljene cilje s pomočjo oglaševanja in spodbujanja tekmovalnosti med sodelujočimi šolami.

DVE LOKALNI AKCIJI OZAVEŠČANJA IN ZBIIRANJA ODPADNIH MALIH APARATOV

AKCIJA ZBIIRANJA MALIH APARATOV V SODELOVANJU Z ROKOMETNIM KLUBOM

AKCIJA ZBIIRANJA MALIH APARATOV V SODELOVANJU S ŠOLAMI IN LOKALNIM RADIEM

4.450 UDELEŽENCEV
IZ 10 ŠOL

Namen: povečati zbrano količino malih aparatov v uličnih zbiralnikih in gospodinjstva obvestiti o novi možnosti za oddajo teh odpadkov.

OGLAŠEVANJE OB IZOBRAŽEVALNIH VSEBINAH REVIIJE ZA OTROKE 67.991 SODELUJOČIH OTROK

OGLAŠEVALSKO-ZBIRALNA AKCIJA V SPLETNI TRGOVINI

FOTOGRAFSKE RAZSTAVE IN INFORMACIJSKE TABLE

Mednarodna javnost

1 STROKOVNA
MEDNARODNA
KONFERENCA

85 UDELEŽENCEV
(GOVORCI IZ ČEŠKE, ROMUNIJE,
FINSKE IN ŠVEDSKE)

Namen: Izmenjati dobre prakse na področju ravnanja z e-odpadki in osveščanja javnosti ter poiskati in oblikovati odgovore na vprašanja in izzive okoljske problematike pri ravnanju z e-odpadki.

**MEDNARODNA SPLETNA DELAVNICA
ZA DELITEV PROJEKTHNIH IZKUŠENJ
21 SODELUJOČIH PREDSTAVNIKOV
IZ 11 DRŽAV**

Namen: Izmenjava izkušenj s področja ozaveščanja o pravilnem ravnanju z e-odpadki in odpadnimi baterijami z evropskimi shemami ravnanja z odpadki, izvajalci projektov Life in drugimi zainteresiranimi podjetji.

**MEDNARODNA DELAVNICA S
ŠTUDENTI IZ INDIJE**

39 UDELEŽENCEV

Namen: Vzpostaviti mednarodne povezave, seznaniti mednarodno javnost s procesi ravnanja z e-odpadki v Sloveniji ter predstaviti projekt Life in priložnosti, ki jih prinaša.

**MEDNARODNI DNEVI E-ODPADKOV
(v organizaciji WEEE foruma)**

Namen: Predstaviti projektne aktivnosti, ozaveščati javnost o pomenu pravilnega ravnanja z e-odpadki.

MEDNARODNI NETWORKING

Namen: Predstaviti sporočila in vsebine projekta na mednarodnih okoljskih konferencah in srečanjih deležnikov Life projektov ter združenj shem ravnanja z e-odpadki.

Ambasadorji projekta

Naši podporniki in promotorji projekta, ki širijo glas o njegovih vsebinah: Mojca Mavec (novinarka in televizijska voditeljica), Andrej Težak – Tešky (gledališki improvizator in promotor stand-up komedije) in Zlatko (glasbenik).

Celostna podoba projekta

Vizualna podoba projekta je igrala eno ključnih vlog pri njegovi prepoznavnosti. Skupaj z maskoto projekta, navihanim uličnim zbiralnikom Ecijem sta glavna krivca, da sta projekt in njegov slogan E-cikliraj! postala del naših življenj in dobra znanca slovenskih gospodinjestev. Z urejeno grafično podobo in njeno skrbno načrtovano in kontinuirano prisotnostjo na naši spletnih platformah, socialnih omrežjih, letakih, plakatih, mobilnem zbiralniku, uličnih zbiralnikih in zelenih kotih kot tudi v objavah v lokalnih in nacionalnih medijev je projekt dosegel hitro prepoznavanje in priključitev pri najširši javnosti, kar je glavni cilj vsake vizualne pojavnosti ter eno ključnih orodij za doseganje projektnih ciljev.

Osnovna zamisel grafične podobe je prehod v zeleno barvo, ki je simbol narave, zdravja, čistega okolja in zelene prihodnosti. Transformacija v zeleno sporoča transformacijo e-odpadkov skupaj z nevarnimi in zdravju škodljivimi snovmi, ki se nahajajo v njih in bi ob nepravilnem ravnanju končali v naravi, v vir dragocenih snovi.

Zahvaljujemo se vsem zavezancem, izvajalcem javnih služb ravnanja z odpadki, izvajalcem zbiranja in obdelave, proizvajalcem, trgovcem, šolam, nevladnim organizacijam, lokalnim skupnostim in posameznikom, ki ste se nam pridružili pri izvajanju projekta Life Gospodarjenje z e-odpadki. Uspeh projekta je vaš uspeh!

ZEOS

ZEOS, ravnanje z električno in elektronsko opremo, d. o. o

Šlandrova ulica 4, Ljubljana, Slovenija

+386 1 366 85 61

life@zeos.si

Spletne strani

www.e-odpadki.zeos.si

www.stariaparati.si

www.otroskismeh.si

www.starebaterije.si

Socialna omrežja

www.facebook.com/eodpadki

www.instagram.com/stariaparati

www.flickr.com/photos/eodpadki/albums

www.twitter.com/eodpadki

